

Lublin, dn. 15.03.2018 r.

**RAPORT ZBIORCZY
Z PRZEPROWADZONEJ EWALUACJI ZAJĘĆ
PRACOWNIKÓW WYDZIAŁU NAUK SPOŁECZNYCH
KATOLICKIEGO UNIWERSYTETU LUBELSKIEGO JANA PAWŁA
SEMESTR ZIMOWY 2017/2018**

Komisja ds. Jakości Kształcenia Wydziału Nauk Społecznych KUL, po posiedzeniu dnia 15.03.2018 roku sformułowała zbiorczy raport oceniający ewaluacje zajęć przeprowadzonych w semestrze zimowym w Instytutach: Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej, Ekonomii i Zarządzania, Nauk Politycznych i Spraw Międzynarodowych, Pedagogiki, Psychologii, Socjologii.

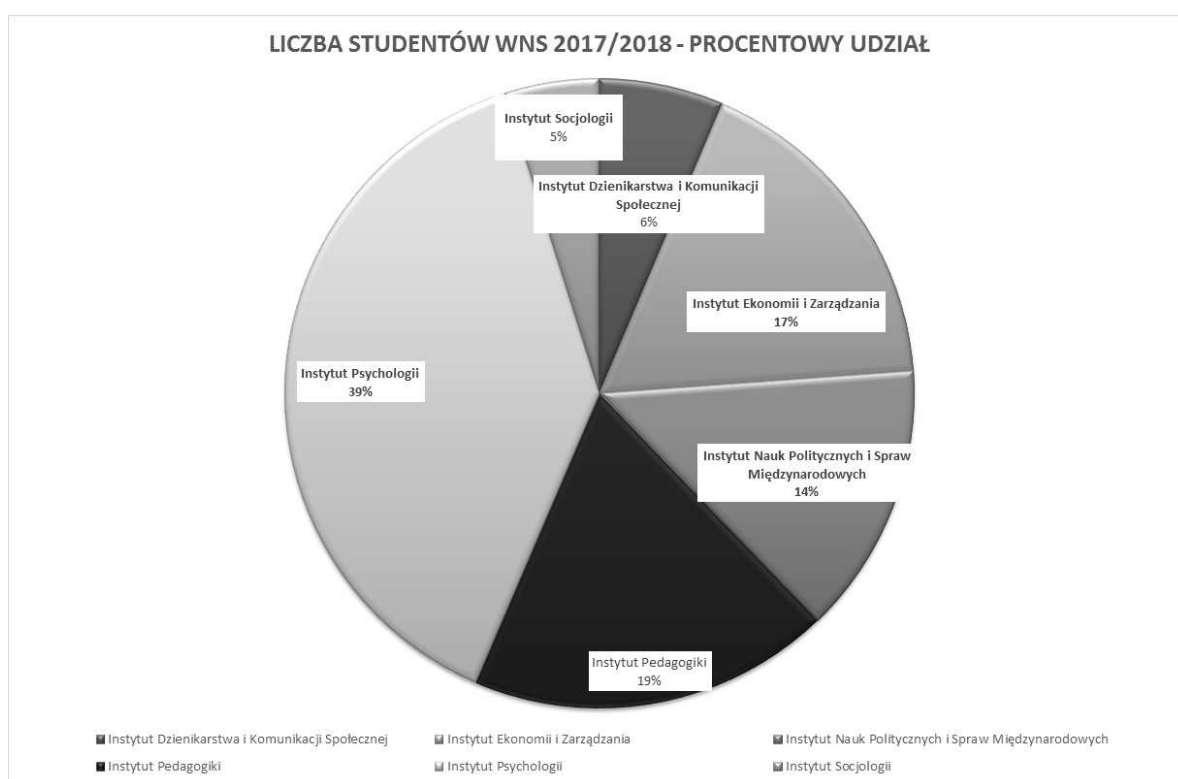
Zgodnie z Zarządzeniem ROP-0102-14/17 Prorektora ds. Nauki i Kształcenia Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II z dnia 20 grudnia 2017 r. w sprawie określenia terminów oceny zajęć dydaktycznych prowadzonych w semestrze zimowym roku akademickiego 2017/2018, studenci i doktoranci uprawnieni byli do wyrażenia opinii odnoszących się do zajęć prowadzonych w semestrze zimowym roku akademickiego 2017/2018 na platformie e-KUL od dnia 3 stycznia 2018 r. do dnia 29 stycznia 2018 r. Zgodnie z Zarządzeniem nr ROP-0101-5/16 Rektora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II z dnia 20 stycznia 2016 r. w sprawie określenia procedury wyrażania przez studentów i doktorantów opinii o prowadzonych zajęciach dydaktycznych, poniższy raport został opracowany na podstawie wniosków przedstawionych w formie raportów końcowych przez Dyrektorów poszczególnych Instytutów Wydziału Nauk Społecznych KUL. Szczegółowe, prezentowane w poniższym raporcie, dane statystyczne pochodzą z bazy *Ewaluacja-statystyki* udostępniającej średnie wyniki w ilościowych kategoriach oceny zajęć dydaktycznych dla poszczególnych kierunków studiów (<https://e.kul.pl/glewalstat.html>).

REPREZENTATYWNOŚĆ ANKIET EWALUACYJNYCH

Przeprowadzona ewaluacja zajęć ponownie nie spełniła wymogu reprezentatywności (pomimo podjętych działań, polegających m.in. na zachęcaniu do oceny zajęć Studentów przez Prowadzących zajęcia, na omawianiu kwestii ewaluacji na spotkaniach z Opiekunami poszczególnych roczników). Zbyt mała liczba Studentów oceniających zajęcia (w niektórych przypadkach zajęcia oceniały pojedyncze osoby lub nie było żadnych ocen) jest podstawą przyjęcia, że uzyskane dane nie są obiektywne i wiarygodne. Znaczna część danych

nie była z tego względu przedmiotem analizy. Przyjęte poniżej wnioski należy więc uogólniać z dużą dozą ostrożności.

Liczba studentów na Wydziale Nauk Społecznych w semestrze zimowym roku akademickiego 2017/2018 (studia I, II stopnia, jednolite magisterskie, doktoranckie, tryb stacjonarny i niestacjonarny) wynosiła 3567¹. W kolejności liczby studentów liczebność przedstawia się następująco: Instytut Psychologii – 1380, Instytut Pedagogiki – 664, Instytut Ekonomii i Zarządzania – 623, Instytut Nauk Politycznych i Spraw Międzynarodowych – 498, Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej – 228, Instytut Socjologii – 174. Procentowy udział liczebności studentów na WNS prezentuje wykres 1.

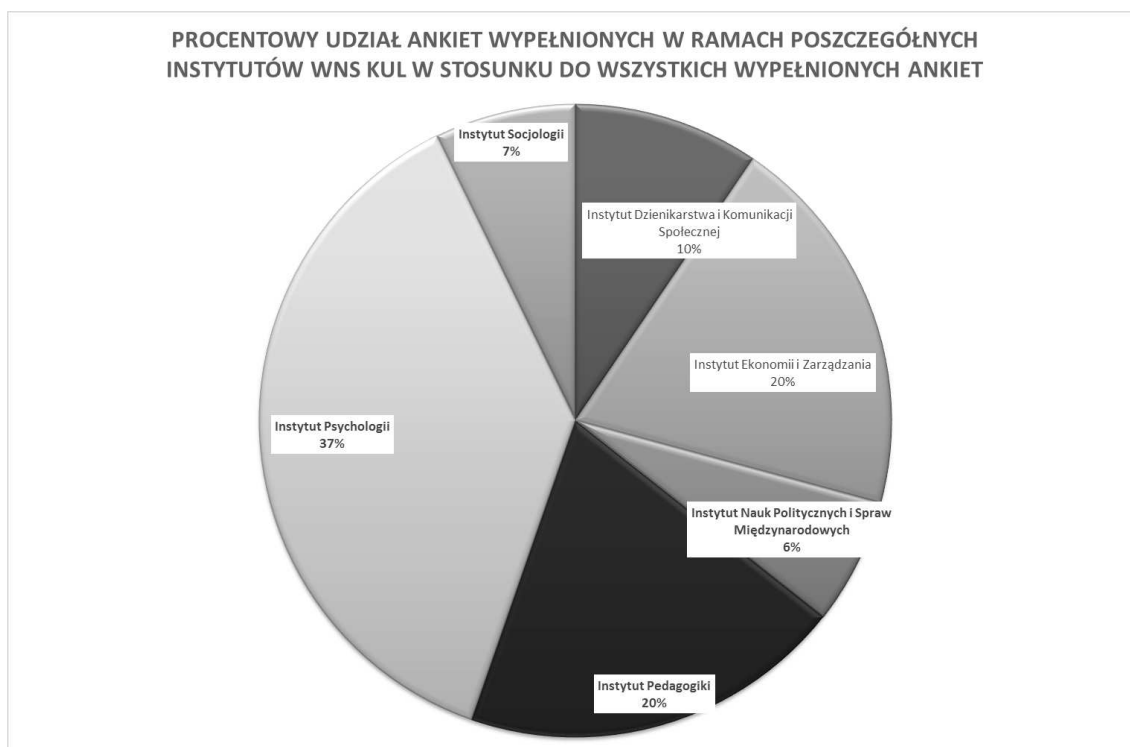
Wykres 1. Liczba studentów WNS KUL w roku akademickim 2017/2018 (źródło danych: baza S4A – stan 5 marca 2018 r. .

Łącznie na Wydziale Nauk Społecznych Studenci wypełnili w semestrze zimowym 2017/2018 roku **7654 ankiet**². Ich procentowy udział w ramach poszczególnych Instytutów – w stosunku do wszystkich wypełnionych w semestrze zimowym 2017/2018 na WNS ankiet - prezentuje wykres 2. Analiza porównawcza wykresu 1 oraz wykresu 2 wskazuje,

1 Dane z bazy S4A (stan na dzień 5 marca 2018 r.)

2 Dane z bazy Ewaluacja statystyki - z dnia 5 marca 2018 r. udostępnione pod adresem: <https://e.kul.pl/qlewalstat.html>

że reprezentatywność ankiet w ramach poszczególnych Instytutów jest zasadniczo porównywalna.

Wykres 2. Wypełnione na WNS KUL w semestrze zimowym 2017/218 ankiety - procentowy udział w ramach poszczególnych Instytutów w stosunku do wszystkich – N=7654 - wypełnionych ankiet (źródło danych: Ewaluacja – statystyki, udostępnione pod adresem: <https://e.kul.pl/glewalstat.html>)

Poziom reprezentatywności ankiet raportowany przez Dyrektorów Instytutów – w ramach Instytutów i wybranych Kierunków:

1. Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej – 19,01% - wymóg reprezentatywności ankiet nie został spełniony.
2. Instytut Ekonomii i Zarządzania – ilość nie jest reprezentatywna: około 19% wszystkich możliwych do wypełnienia ankiet (zanotowano tendencję wzrostową w stosunku do poprzedniego semestru – letniego, jednak zbliżoną o ubiegłorocznego semestru zimowego).
3. Instytut Nauk Politycznych i Spraw Międzynarodowych – nie spełniony wymóg reprezentatywności:
(A) kierunek: Bezpieczeństwo narodowe (stacjonarne I stopnia) - uprawnionych do wypełniania ankiety było na pierwszym roku 97 studentów, wypełniło ją średnio 12 osób, na drugim roku przy uprawnionych 89 osobach odpowiedziało średnio 3-6 osób (w zależności od wybranych zajęć), na trzecim roku wypełniło ankietę pięciu studentów na 93 osoby.

- (B) kierunek Bezpieczeństwo narodowe (stacjonarne II stopnia) - uprawnionych do wypełniania ankiety na pierwszym roku 74 studentów - wypełniło ją średnio 3 osoby, na drugim roku przy uprawnionych 52 osobach odpowiedziały średnio 2 osoby.
- (C) kierunek Stosunki międzynarodowe (stacjonarne I stopnia) - uprawnionych do wypełnienia ankiety na pierwszym roku było 36 osób, wypełniło ją 7 osób, na drugim roku 2 na 21 studentów a na trzecim 3 osoby na 22 uprawionych.
4. Instytut Pedagogiki – 16% wypełnionych ankiet. Zauważa się poprawę w porównaniu z poprzednimi okresami podlegającymi ewaluacji (dotyczy to w szczególności zajęć ocenianych na I stopniu studiów). Jednak na studiach doktoranckich stacjonarnych nie odnotowano żadnych ankiet. Ostatecznie liczba ankiet nie spełnia wymogu reprezentatywności.
5. Instytut Psychologii – średnia frekwencja wynosiła 13% - nie spełniony wymóg reprezentatywności).
6. Instytut Socjologii: 422 wypełnionych ankiet przy liczebności Studentów 173 – reprezentatywność nie satysfakcjonująca.

Zgłaszane przez Dyrektorów Instytutów przyczyny małej zwrotności ankiet:

- dobrowolność ankiety pojęta dosłownie przez Studentów
- obawa Studentów o anonimowość – pomimo zapewnienia anonimowości przez Dział Teleinformatyczny, Studenci wyrażają obawę czy są anonimowi. Konieczność logowania się do systemu Studenci traktują jako potencjalne narzędzie Ich identyfikacji.

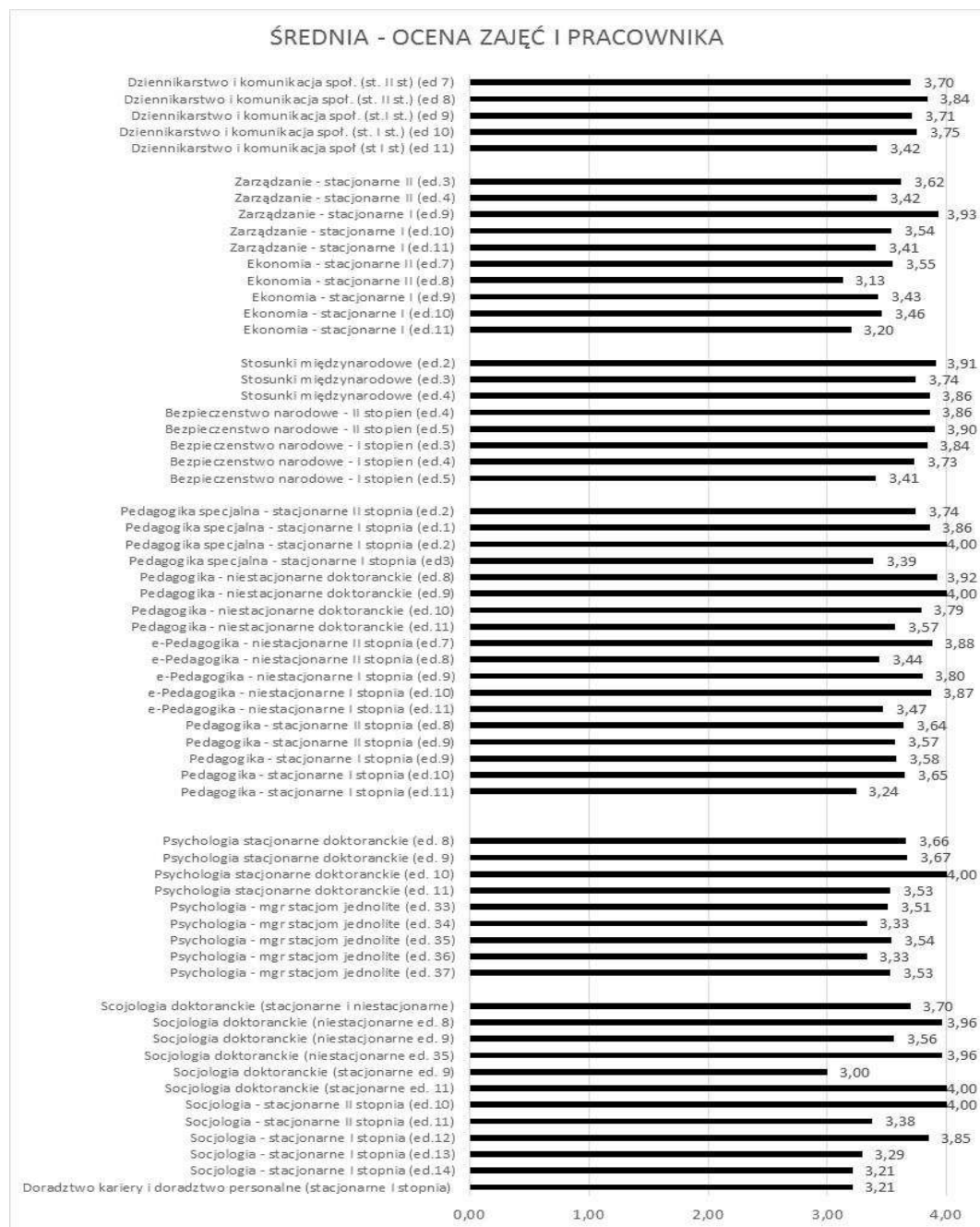
**OCENA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH
PROWADZONYCH PRZEZ PRACOWNIKÓW WNS KUL
SEMESTR ZIMOWY 2017/2018**

Na Wydziale Nauk Społecznych w 6 Instytutach wykładanych jest 10 kierunków. Siedem kierunków (Dziennikarstwo i Komunikacja Społeczna, Ekonomia, Zarządzanie, Bezpieczeństwo Narodowe, Pedagogika, Pedagogika Specjalna, Socjologia) realizuje program dwustopniowy. Dwa kierunki (Stosunki międzynarodowe oraz Doradztwo kariery i doradztwo personalne) realizują I stopień. Jeden kierunek (Psychologia) - jednolite studia magisterskie. W trzech Instytutach: Pedagogiki, Psychologii, Socjologii prowadzone są studia doktoranckie. W Instytucie Pedagogiki prowadzony jest kierunek e-Pedagogika. Wydział Nauk Społecznych oferuje studia niestacjonarne.

Studenci oceniali zajęcia dydaktyczne w kategoriach: (1) stopnia, w jakim udział w zajęciach przyczynił się do nabycia nowej wiedzy, umiejętności i kompetencji (2) stopnia zadowolenia z: (a) przygotowania nauczyciela do zajęć, (b) stosowanych metod prowadzenia

zajęć oraz (c) postawy nauczyciela względem studentów. Odpowiedzi udzielali w skali 4-stopniowej, gdzie 4 było kategorią najwyższą, zaś 0 najniższą. Dodatkowo Studenci mieli możliwość wyrażać uwagi w formie odpowiedzi na pytanie otwarte („Dodatkowe uwagi dotyczące zajęć”).

Średnia ocena jakości zajęć dydaktycznych oraz nauczycieli akademickich WNS KUL jest wysoka – waha się od 3 do 4 (w skali 0-4). Szczegółowe dane prezentuje wykres 3.

Wykres 3. Ocena zajęć i pracowników WNS KUL w semestrze zimowym 2017/2018 – wyniki uśrednione (Źródło: Ewaluacja-Statystyki: <https://e.kul.pl/qlawalstat.html>).

Analiza średnich wyników w szczegółowych kategoriach oceny pracowników i zajęć przedstawia się następująco. Średnia ocena stopnia w jakim udział w zajęciach przyczynił się do nabycia nowej wiedzy, umiejętności i kompetencji jest oceniana przez Studentów w kategoriach całkowicie pozytywnych i przeważająco pozytywnych (waha się od 2,85 do 4,00 - w skali od 0 do 4). Ocena zadowolenia Studentów z przygotowania do zajęć nauczycieli oraz stosowanych metod prowadzenia zajęć jest również wysoka. Waha się od 3,00 do 4,00 – dla satysfakcji z przygotowania do zajęć nauczyciela oraz od 2,97 do 4,00 dla zadowolenia z metod prowadzenia zajęć (w skali od 0 do 4). Równie wysoko Studenci oceniają postawę nauczyciela wobec nich (średnie wyniki od 3,00 do 4,00, w skali od 0 do 4). Szczegółowe dane zaprezentowane są na wykresach w załączniku I. na wykresach 5-8.

Z przedstawionych przez Dyrektorów poszczególnych Instytutów w raportach końcowych analizach wypowiedzi indywidualnych Studentów wynika, że Studenci pozytywnie oceniają prowadzących zajęcia i sposób prowadzenia zajęć. Wyjątkowo pojawiają się pojedyncze opinie i uwagi na temat:

- nieinteresujących lub powtarzających się zagadnień teoretycznych na niektórych wykładach,
- niesprawiedliwości w ocenie,
- konieczności poprawy zasad organizacji pracy ze Studentami, w tym jasności określenia zasad przygotowania do egzaminów czy wymagań,
- szybkiego lub chaotycznego tempa prowadzenia zajęć, konieczności wprowadzenia w niektórych przypadkach bardziej zróżnicowanych metod prowadzenia zajęć,
- konieczności zmiany - w pojedynczych przypadkach - negatywnego nastawienia do Studentów.

W przypadku nielicznych uwag krytycznych bezpośredni przełożeni przeprowadzili i przeprowadzą z Pracownikami rozmowy dotyczące rzetelnego wypełniania przez nich obowiązków służbowych. Podkreślić jednak trzeba, że często w odpowiedziach na pytania otwarte w stosunku do tych samych zajęć pojawiały się uwagi różnych osób wzajemnie się wykluczające (np. „Prowadzący bardzo dobrze tłumaczy” – „Prowadzący nie potrafi tłumaczyć”). Uwzględnić należy również fakt, że wypowiedzi krytyczne z reguły mają charakter jednostkowy. Przykładowo, jak wynika z dokładnej analizy Dyrektora Instytutu Pedagogiki, w ankietach zaznaczają się dwie, skrajne grupy Studentów: 95% zadowolonych oraz 5% wyrażających mniej lub bardziej wyraźne uwagi krytyczne.

Najczęściej jednak Studenci w odpowiedzi na pytania otwarte podkreślają, że cenią sobie :

- kompetencje merytoryczne nauczycieli,
- profesjonalizm,
- rzetelność, solidność
- perfekcyjne przygotowanie nauczycieli do zajęć,
- zaangażowanie, pasję w nauczaniu,
- odpowiednie podejście do Studentów, gotowość udzielania pomocy Studentom, szacunek, życzliwość, „ludzkie podejście”,
- kulturę osobistą nauczycieli,
- dojrzałość, cechy osobowościowo-charakterologiczne nauczycieli,
- stosowane metody (aktywizujące i zachęcające do aktywności, zaangażowania na zajęciach) – ich zróżnicowanie i adekwatność do przekazywanych treści,
- praktyczne znaczenie nabywanej wiedzy, umiejętności i kompetencji – w tym kontekście często wysuwany jest postulat zwiększenia tego typu zajęć w programie studiów.

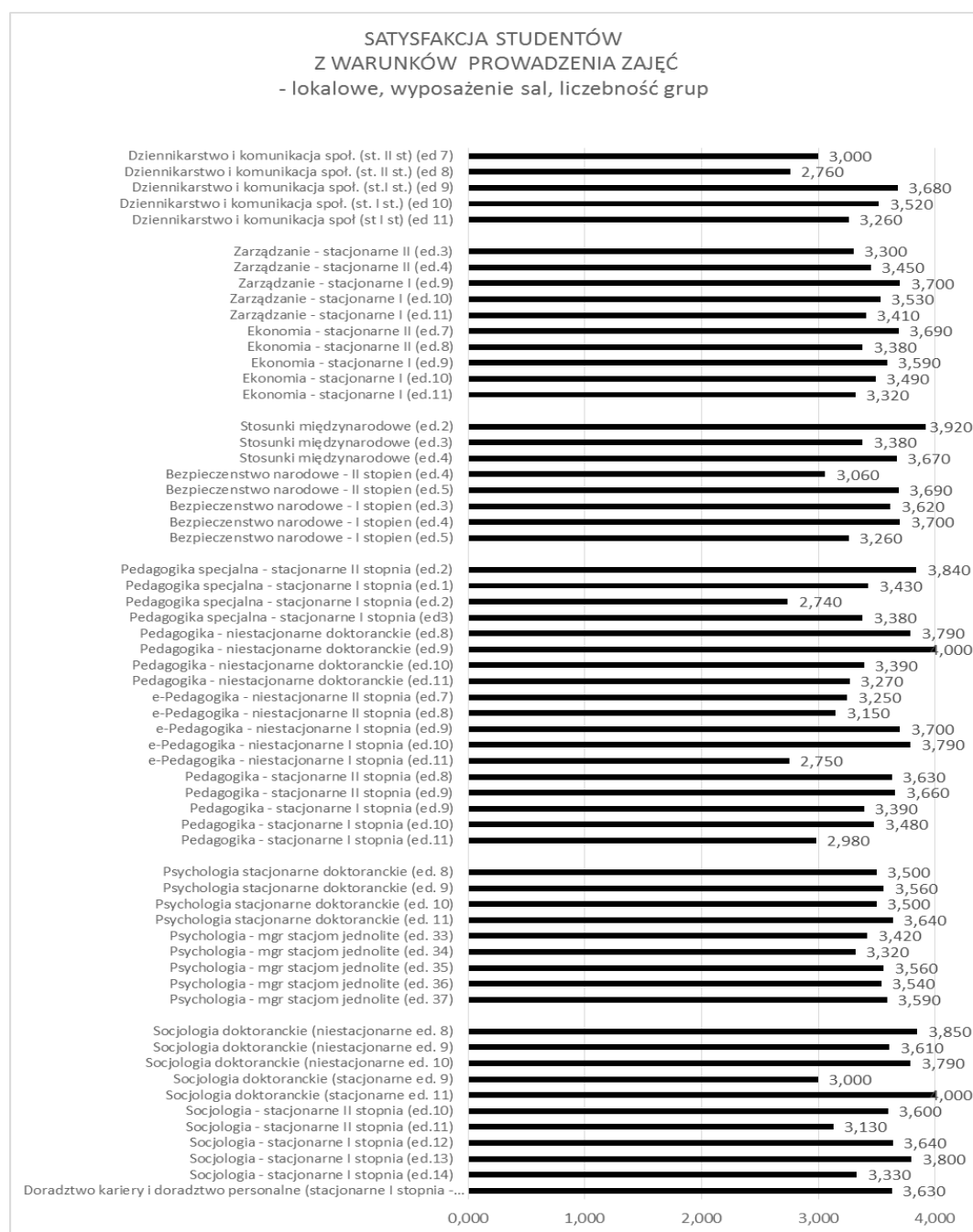
Z racji braku reprezentatywności ankiet wyniki należy traktować jedynie informacyjnie. Podsumowując je, można stwierdzić:

- z wypełnionych ankiet ponownie wynika dobra i bardzo dobra ocena wykładowców oraz jakości zajęć prowadzonych na Wydziale Nauk Społecznych KUL
- wszystkie kierunki – niezależnie od stopnia i formy kształcenia – zostały ocenione dobrze i bardzo dobrze.

OCENA WARUNKÓW PROWADZENIA ZAJĘĆ NA WNS KUL W SEMESTRZE ZIOMOWYM 2017-2018

Studenci oceniali warunki prowadzenia zajęć na WNS KUL w kategoriach: (1) stopnia zadowolenia z warunków lokalowych, (2) stopnia zadowolenia z liczebności grupy, (3) stopnia zadowolenia z wyposażenia sali. Odpowiedzi udzielali w skali 4-stopniowej, gdzie 4 było kategorią najwyższą, zaś 0 najniższą. Dodatkowo Studenci mieli możliwość wyrażać uwagi w formie odpowiedzi na pytanie otwarte („Dodatkowe uwagi dotyczące zajęć”).

Średnia ocena warunków prowadzenia zajęć WNS KUL waha się od 2,74 do 4,00 (w skali 0-4). Szczegółowe dane prezentuje wykres 5. Są to oceny przeważająco pozytywne i pozytywne, jednak – w ramach poszczególnych kategorii - niższe, aniżeli omawiane powyżej oceny pracowników (por. wykresy 9-11 – Załącznik II).

Wykres 5. Średnie wyniki w kategorii zadowolenia Studentów WNS KUL z warunków prowadzenia zajęć (warunki lokalowe, wyposażenie sal, liczebność grup) - semestr zimowy 2017/2018 (Źródło: Ewaluacja-Statystyki: <https://e.kul.pl/glewalstat.html>).

Analiza średnich wyników w szczegółowych kategoriach oceny warunków prowadzenia zajęć przedstawia się następująco. Średnia ocena stopnia zadowolenia z warunków lokalowych jak również wyposażenia sal jest oceniana przez Studentów w kategoriach zarówno pozytywnych jak i negatywnych, całkowicie pozytywnych i przeważająco pozytywnych (waha się od 2,160 do 4,00 - w skali od 0 do 4). Wysoko należy natomiast ocenić zadowolenie Studentów ze zmian

wprowadzonych w związku ze zmniejszeniem liczebności grup (średnie wyniki od 3,00 do 4,0). Szczegółowe dane zaprezentowane są w załączniku II na wykresach 9-11.

Jako kluczowe **wnioski z analizy jakościowych opinii dot. warunków prowadzenia zajęć postuluje się podjęcie intensywniejszych działań zmierzających do:**

1. poprawy wyposażania technicznego sal dydaktycznych i bieżące sprawdzanie sprawności sprzętu multimedialnego (rzutników multimedialnych);
2. poprawy ogólnych warunków lokalowych prowadzenia zajęć (wprawdzie Studenci zauważają doposażenie sal, jednak podkreślają wciąż istniejące braki – np. brak odpowiednich tablic, rolet, ekranów, montowanie istniejących ekranów w sposób uniemożliwiający jednoczesne korzystanie z tablicy i rzutnika, nieodpowiednie ławki lub krzesła uniemożliwiające wygodne notowanie, nieszczelne okna, słaba jakość markerów etc.)
3. zaniechania zamykania grup ćwiczeniowych w trakcie realizacji zajęć w semestrze, gdyż uniemożliwia nie tylko dobrą organizację procesu dydaktycznego, ale wpływa również negatywnie na ocenę jakości kształcenia.

Podsumowując - oceny Studentów WNS KUL w semestrze zimowym 2017/2018 są w większości pozytywne, jednak podkreślić na zakończenie trzeba raz jeszcze fakt braku reprezentatywności ankiet. Wnioski powyższe należy uogólniać z zachowaniem ostrożności.

Uwagi z ewaluacji były i będą przedstawiane pracownikom Instytutów jako rekomendacje dla osób prowadzących zajęcia

Zalecenia:

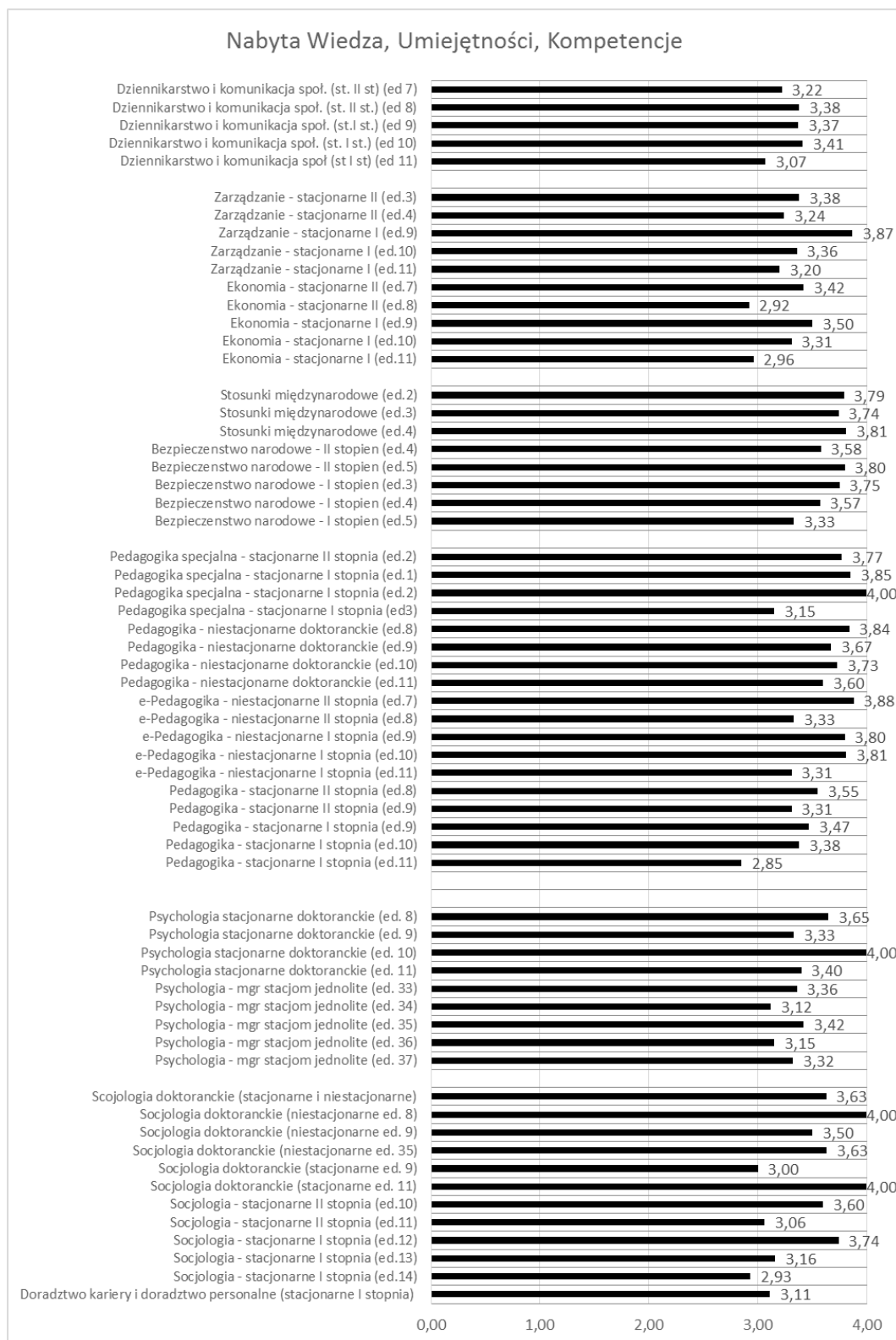
1. w zakresie treści programów kształcenia wskazana stała optymalizacja – w szczególności rozwijanie programów w treści, które umożliwiają rozwijanie nie tylko wiedzy, ale również umiejętności (mają znaczenie teoretyczne, jak i praktyczne).
2. w zakresie metod kształcenia – ustawiczne poszukiwanie form, które będą sprzyjały zaangażowaniu Studentów, przyczynią się do jeszcze większej atrakcyjności zajęć.
3. W zakresie technicznego zaplecza – ciągła poprawa warunków prowadzenia zajęć, w szczególności wyposażenia sal w sprzęt multimedialny oraz tablice – montowanie sprzętu umożliwiający jednoczesne korzystanie z rzutników i tablic.
4. Zaniechanie zamykania rozpoczętych zajęć grup ćwiczeniowych w trakcie semestru.

ZAŁĄCZNIK 1.

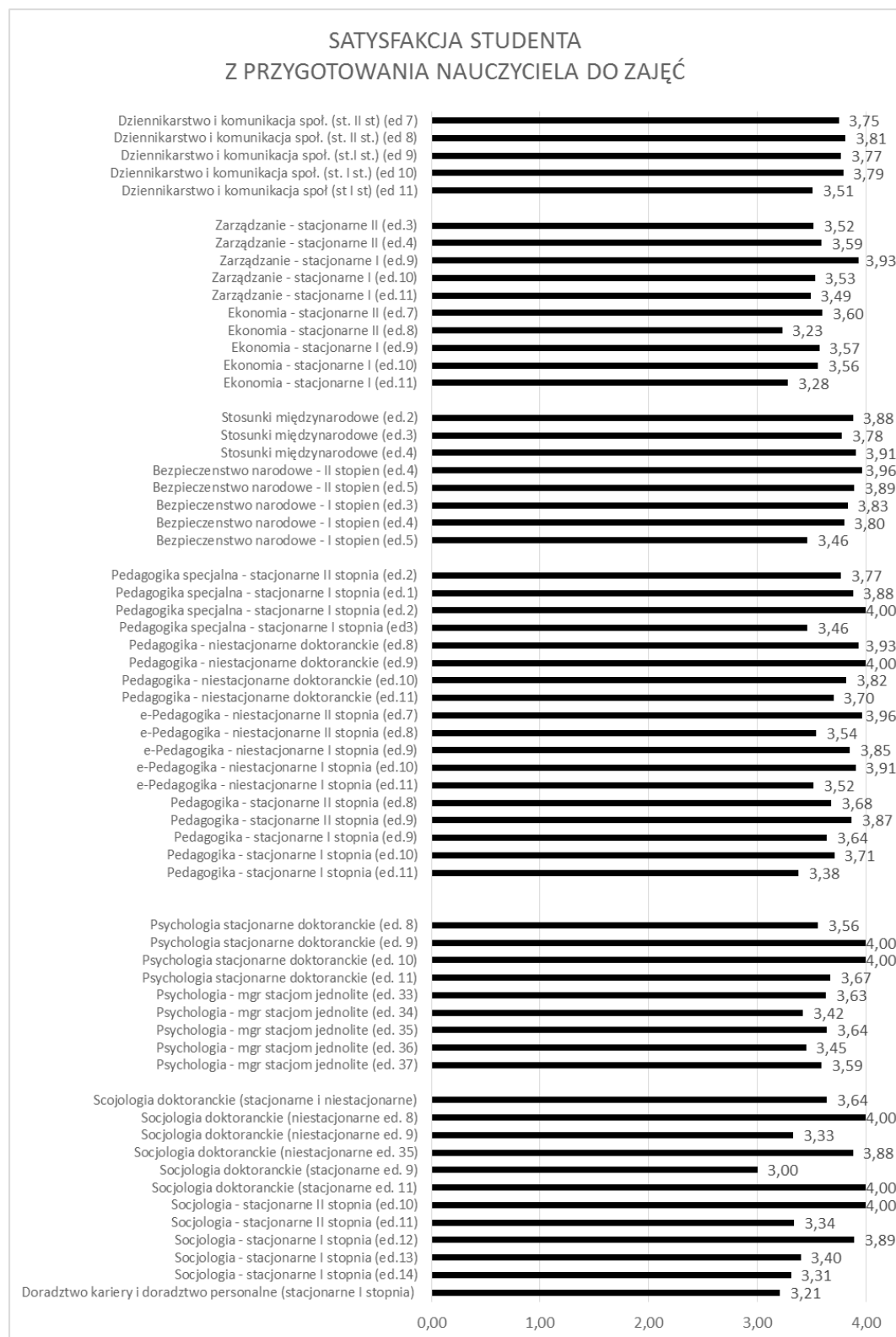
SZCZEGÓŁOWE DANE

W KATEGORIACH

OCENY PRACOWNIKA

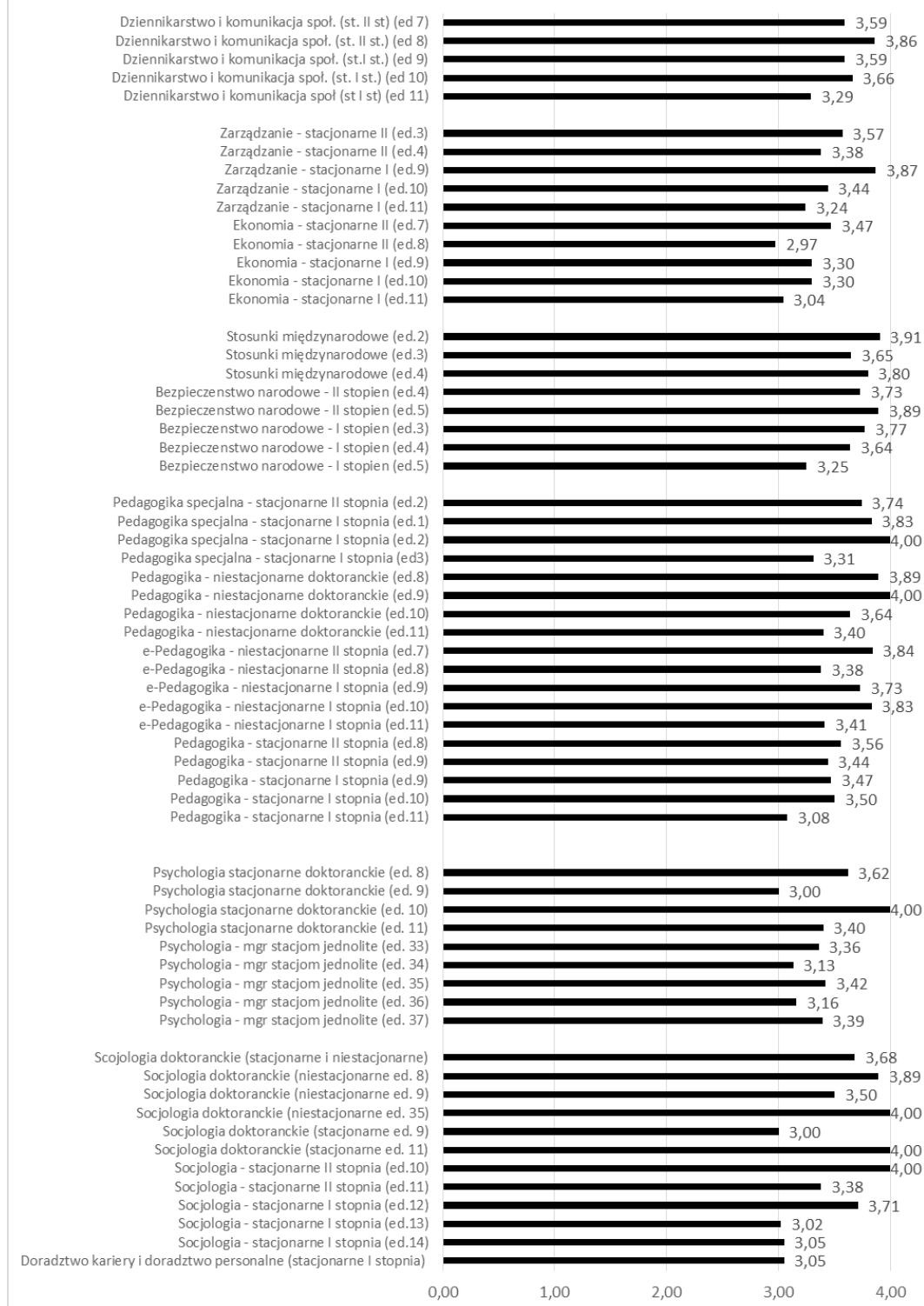
Wykres 5. Średnie wyniki oceny Studentów WNS KUL w kategorii: *W jakim stopniu udział w zajęciach przyczynił się do nabycia przez Pana/Panią nowej wiedzy?* - semestr zimowy 2017/2018 (Źródło: Ewaluacja-Statystyki: <https://e.kul.pl/qlawalstat.html>).

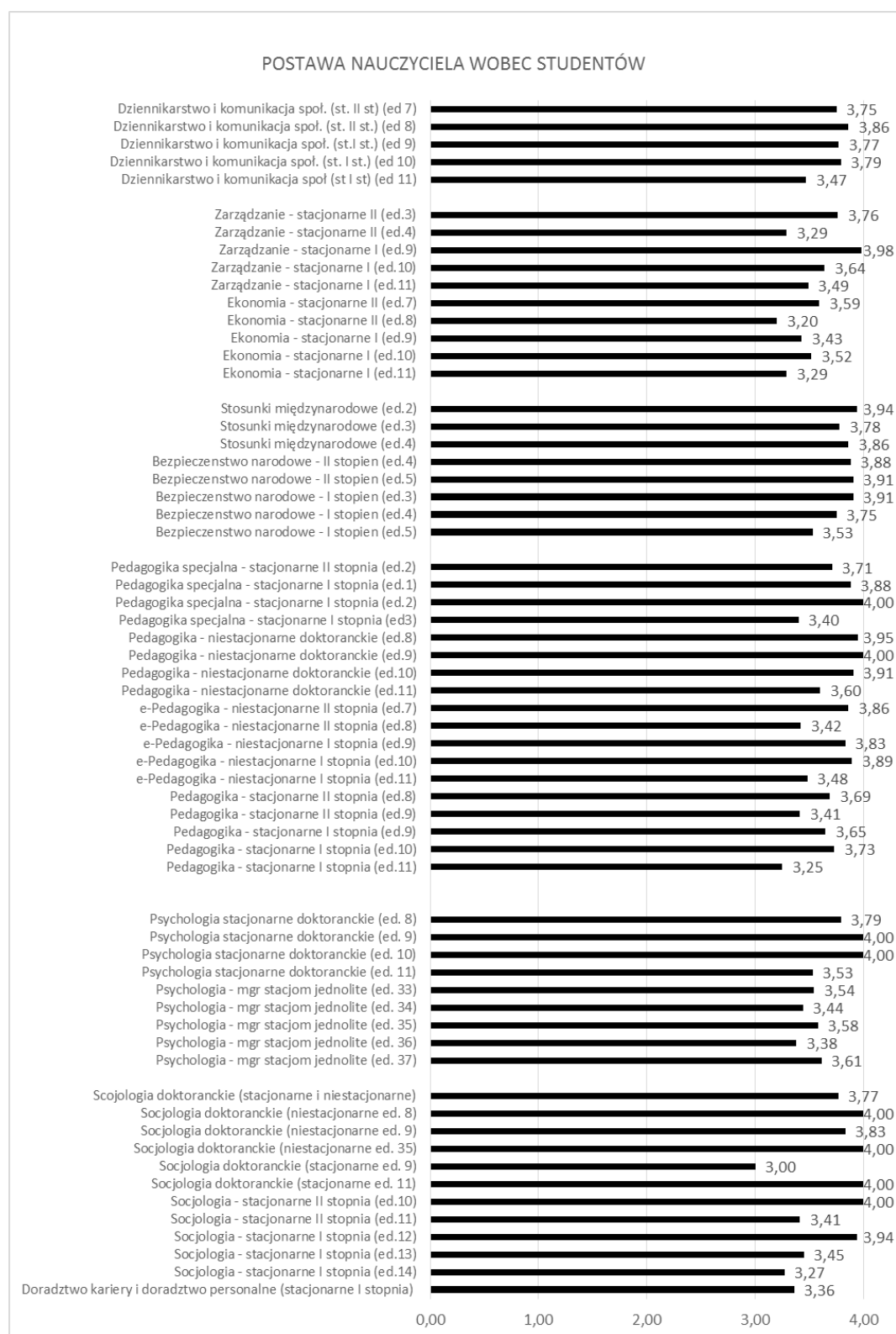
Wykres 6. Średnie wyniki w kategorii zadowolenia Studentów WNS KUL z przygotowania do zajęć nauczycieli - semestr zimowy 2017/2018 (Źródło: Ewaluacja-Statystyki:

<https://e.kul.pl/qlewalstat.html>).

SATYSFAKCJA STUDENTA Z METOD PROWADZENIA ZAJĘĆ

Wykres 7. Średnie wyniki w kategorii zadowolenia Studentów WNS KUL ze stosowanych przez nauczycieli metod prowadzenia zajęć - semestr zimowy 2017/2018 (Źródło: Ewaluacja-Statystyki: <https://e.kul.pl/qlewalstat.html>).

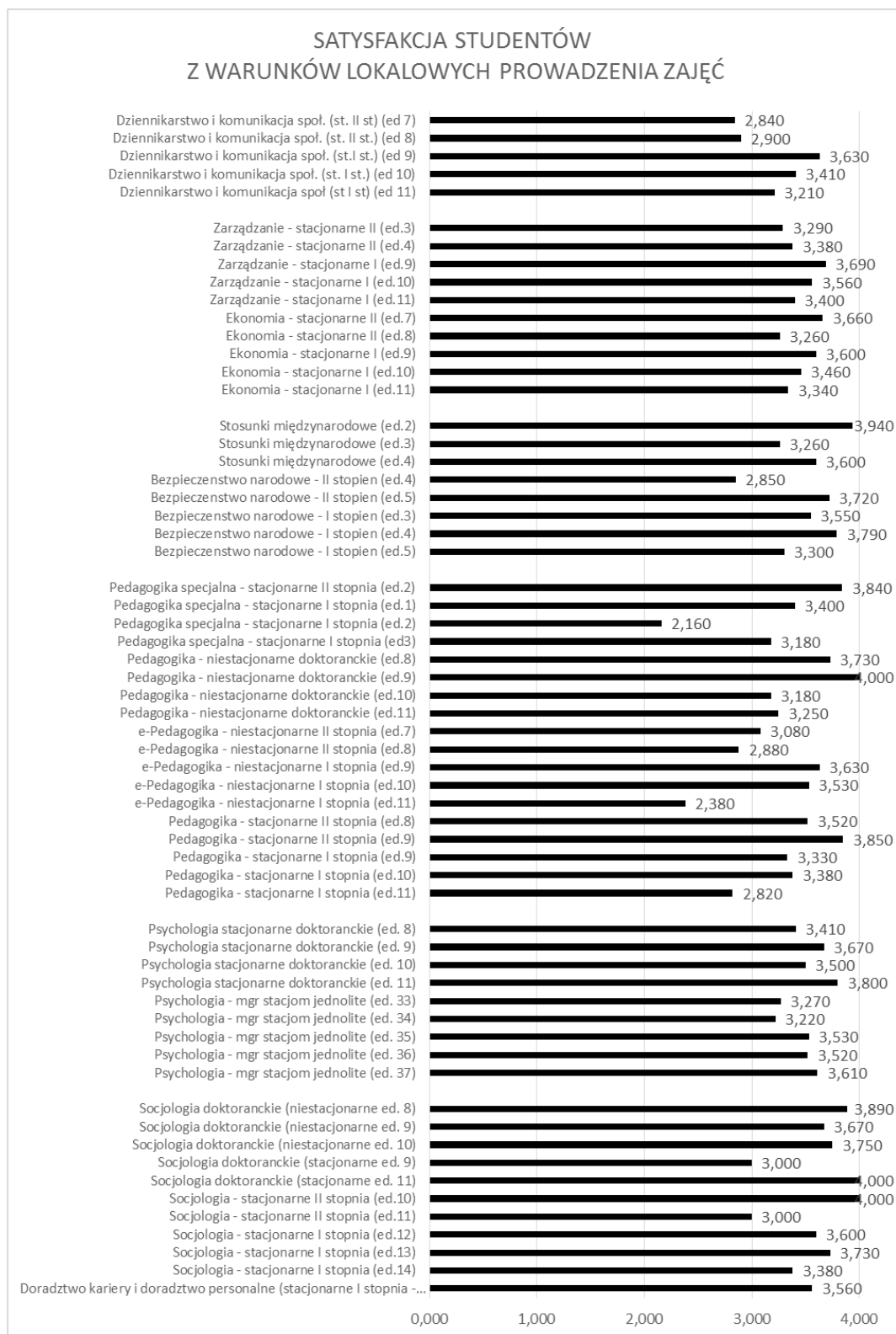
Wykres 8. Średnie wyniki w kategorii zadowolenia Studentów WNS KUL z postawy nauczyciela wobec nich - semestr zimowy 2017/2018 (Źródło: Ewaluacja-Statystyki: <https://e.kul.pl/qlewalstat.html>).

ZAŁĄCZNIK 2.

SZCZEGÓŁOWE DANE

W KATEGORIACH

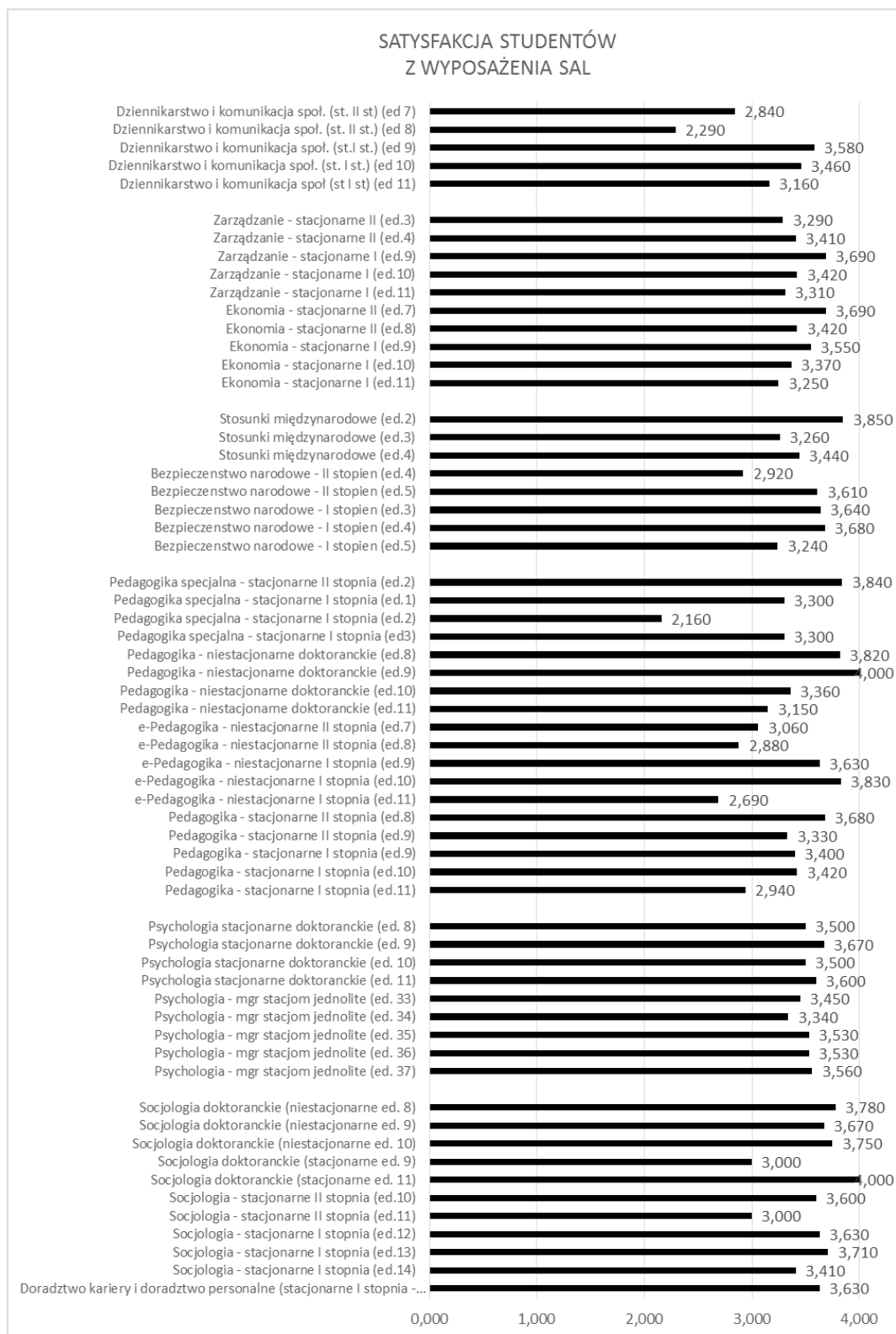
OCENY WARUNKÓW PROWADZENIA ZAJĘĆ

Wykres 9. Średnie wyniki w kategorii zadowolenia Studentów WNS KUL z warunków lokalowych - semestr zimowy 2017/2018 (Źródło: Ewaluacja-Statystyki: <https://e.kul.pl/glewalstat.html>).

Wykres 10. Średnie wyniki w kategorii zadowolenia Studentów WNS KUL z liczebności grup - semestr zimowy 2017/2018 (Źródło: Ewaluacja-Statystyki: <https://e.kul.pl/qlewalstat.html>).

Wykres 11. Średnie wyniki w kategorii zadowolenia Studentów WNS KUL z wyposażenia sal - semestr zimowy 2017/2018 (Źródło: Ewaluacja-Statystyki: <https://e.kul.pl/qlawalstat.html>).